

[Paul Møller.]

er forblevet uopfyldt. Boligministeren påtog sig ved forliget frivilligt at reducere det samlede byggeri så meget, at der i etagemeter i 1962 skulle igangsættes 15 pct. mindre end i 1961, hvor påbegyndelserne efter alles — også økonomiministeriets og årsoversigtens — opfattelse havde været for store til den arbejdskraftkapacitet, som var til rådighed. Nu viser det sig imidlertid, at der ikke blev igangsat 15 pct. færre, men 8 pct. flere etagemeter, og det meddeler boligministeren omend ikke med triumf, så dog uden den mindste forklaring eller undskyldning. End ikke den økonomiske årsoversigt giver nogen virkelig og holdbar forklaring herpå. Det er muligt, at man også her har manglet evnen, men hvorfor påtog man sig så forpligtelsen? Regeringen måtte dog sidste forår være den nærmeste til at vide, om byggeriet kunne neddæmpes på den måde, det blev sagt.

Boligministeren måtte være den nærmeste, og han havde utallige samråd med forligsforhandlerne herom. Det er også muligt, at man ikke har villet efterleve forliget, men hvorfor sagde man så ikke fra i fjor? Hvis det er manglende evne — hvad jeg håber — så tror jeg faktisk, at den sidste begrundelse for at opretholde byggerestriktionerne er faldet bort. Det burde gå op selv for socialdemokrater, at restriktioner ikke hjælper en døjt, hvis man mangler evnen til at administrere dem. Lad os så hellere slippe af med dem hurtigst muligt!

Disse tre tilfælde har naturligvis ikke blot svækket effekten af det indgåede forlig, men — hvad der måske på lang sigt er værst — givet mange af os en dyb skepsis over for indgåede aftaler, som det er overladt den anden part at administrere, og hvis administration vi ikke kan have virkeligt indseende med.

Inden jeg forlader dette triste kapitel, skal jeg erindre finansministeren om, at han skylder erhvervslivet en revision af omsætningsafgiftsloven, som han har lovet os og Grosserer-Societetets Komité i januar måned, og som — hvis den overhovedet skal have effekt — må gennemføres senest til efteråret.

Vi var alle klar over, da forliget i fjor blev indgået, at det måtte ledsages af en politik, der forhindrede nye indkomststigninger i år. Vi vidste, at aftalerne ville være uden værdi, såfremt indkomsterne slog grundlaget bort under dem. Under åbningsdebatten i oktober gik vi derfor stærkt ind for tanken om en omkostningspause. Ved en økonomisk debat i december rejste jeg som ordfører for mit parti den tanke til overvejelse mellem forligspartierne, at vi nu enedes om at holde omsen uden for pristallet, 3 måneder før det ellers var aftalt. Vi blev afvist. Den 15. januar erklærede vi os villige til at forhandle med statsministeren om en helhedsløsning, men vort hovedsynspunkt for denne var, at man nu skulle foretrække at lade skatteomlægningen virke og til gengæld give afkald på lønstigninger i videste forstand.

Desværre tror jeg ikke, at de forslag, som regeringen i så stor og ubegribelig hast tvang igennem tinget, kan stabilisere omkostningerne. Ved de dikterede lønforhøjelser på omkring 200 mill. kr., der blev lagt oven på januarpristallets meget betydelige lønvirkninger, er der næppe grund til at tro, at omkostningerne vil blive låst fast, og uden en sådan omkostningspause vil vort erhvervslivs konkurrenceevne komme ud for svære belastninger. Nu vil meget afhænge af julipristallet. Hvis det udløser nye indkomststigninger, vil priserne give efter, og så falder hele den kunstfærdige papirløsning med et brag. Det vil derfor være af den største interesse, om regeringen, inden tinget tager på ferie, kan meddele, om den har gjort sig tanker om, på hvilken måde den kan hindre betydelige pristalsstigninger.

Med statsministerens helhedsløsning har man jo inddraget de private lønninger under statens domæne på en måde, som det aldrig før er sket. Det gælder selvfølgelig, at hvad der er fastsat ved lov, kan ændres ved lov. Det drejer sig ikke længere om ukloge eller upassende indblandinger i private aftaler. Men ikke mindst af en tale, som det ærede medlem hr. Hans Rasmussen har holdt på LOs kongres, har jeg fået det indtryk, at det i fremtiden skal være fagbevægelsen, der skal afgøre, om lønningerne skal fastsættes ved overenskomst eller ved lov. Sagt på anden måde: er arbejdsgiverne skikkelige, bliver der overenskomst, er de vrangvillige, bruger man sin politiske magt. Det forekommer mig, at et sådant arbejdsretligt grundlag er alt for usikkert; det kan kun